جنجال فروش خارج از سامانه ۱۰ هزار خودروی ایران خودرو

در ماجرای عرضه ۱۰ هزار خودروی ایران خودرو در نمایشگاه اتوپلازا، ایران خودرو مدعی تهاتر بدهی با قطعه‌سازان است، اما وزارت صمت مجوز را تکذیب می‌کند

گروه اقتصادی- در حالی که خرید خودرو با قیمت مصوب برای میلیون‌ها ایرانی به یک قرعه‌کشی دشوار و گاه دست‌ناپذیر تبدیل شده است، خبر واگذاری خارج از شبکه ۱۰ هزار دستگاه خودرو توسط ایران خودرو، شوک جدیدی به افکار عمومی وارد کرد. این ماجرا که از نمایشگاه «اتوپلازا» آغاز شد، با ورود دادستانی تهران به فاز قضایی رفته و دستور توقف فروش صادر شده است. اکنون پرسش اصلی این جاست: چگونه خودروسازی که برای عرضه قطره چکانی به مردم همواره از کمبود تولید گلایه می‌کند، ناگهان مسیر میان‌بری برای واگذاری ده‌ها هزار دستگاه خودرو به مجموعه‌های خاص پیدا کرده است؟

از صف‌های میلیونی تا واگذاری‌های خاص

نگاهی به آمارهای رسمی نشان‌دهنده عمق ناترازی در دسترسی مردم به خودرو است. در آخرین طرح فروش ایران خودرو، بیش از ۹۲۵ هزار نفر برای تصاحب تنها ۴۷ هزار خودرو به صف ایستادند؛ یعنی برای هر خودرو حدود ۲۰ متقاضی وجود داشت. در دوره‌های پیشین نیز این نسبت گاه به یک برنده در برابر ۸۳ متقاضی می‌رسید. در چنین بازار تشنه‌ای، خبر واگذاری ۱۰ هزار دستگاه خودرو (معادل حدود ۲۰ درصد کل عرضه یک طرح فروش عمومی) به یک کنسرسیوم متشکل از بانک و شرکت‌های واسط، شائبه تخلف را پدید می‌آورد.

دفاعیه ایران خودرو: نقدینگی برای قطعه‌ساز

ایران خودرو در اطلاعیه‌ای رسمی، این واگذاری گسترده را تایید و هدف آن را «تامین نقدینگی فوری برای پرداخت مطالبات قطعه‌سازان» اعلام کرد. طبق ادعای این شرکت، بانک شهر به عنوان بانک عامل، شرکت «بینش امید ایران نوین» به عنوان ذی‌نفع نهایی و شرکت ساپکو در این توافق حضور داشته‌اند. این خودروساز مدعی است که این اقدام مستند به مصوبات چهل‌وسومین جلسه کمیته خودرو وزارت صمت و در راستای جلوگیری از اختلال در تولید انجام شده است.

تکذیب صریح وزارت صمت: مجوزی صادر نشده است

برخلاف ادعای ایران خودرو، مقامات دولتی روایت دیگری دارند. سهیل معمارباشی، معاون سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو)، صراحتاً اعلام کرده است که کمیته خودرو با درخواست ایران خودرو برای تهاتر خودرو با بدهی قطعه‌سازان موافقت نکرده بود. وی تاکید کرد: «کمیته خودرو هیچ‌گاه مجوز عرضه خودرو به این شکل و با قیمت حاشیه بازار یا بدون رعایت ترتیبات عرضه و تقاضا را صادر نکرده است.»

این تضاد آشکار میان اظهارات خودروساز و متولی دولتی، ابهامات را دوچندان کرده است. اگر مجوزی صادر نشده، ایران خودرو با اتکا به کدام قدرت قانونی، فرایند فروش سامانه یکپارچه را دور زده است؟

ابهام در قیمت؛ ۲۰۰ میلیون ارزان‌تر از بازار، گران‌تر از کارخانه!

اطلاعات به‌دست‌آمده نشان می‌دهد که بخشی از این خودروها (بین ۴۰۰ تا ۲ هزار دستگاه) پیش از ورود دادستانی واگذار شده‌اند. نکته تامل‌برانگیز، قیمت این واگذاری‌هاست. گفته می‌شود این خودروها با قیمتی حدود ۲۰۰ میلیون تومان پایین‌تر از نرخ بازار آزاد، اما همچنان بالاتر از قیمت مصوب کارخانه فروخته شده‌اند.

این یعنی یک بازی «دو سر سود» برای واسطه‌ها؛ از یک سو خودرو را با رانت و خارج از نوبت دریافت کرده‌اند و از سوی دیگر با قیمتی پایین‌تر از بازار (اما با سود کلان نسبت به کارخانه) به خریداران نهایی فروخته‌اند. سازمان حمایت از مصرف‌کنندگان نیز اعلام کرده که بررسی‌ها حاکی از احتمال «عرضه خارج از شبکه» و «گران‌فروشی» است.

ورود قاطع مدعی‌العموم و مجلس

با بالاگرفتن جنجال‌ها، دادستانی تهران به موضوع ورود کرده و با تشکیل پرونده قضایی، فروش مابقی خودروها را متوقف کرده است. همزمان در بهارستان نیز علیرضا سلیمی، عضو هیئت‌رئیسه مجلس، از تشکیل کمیته اضطراری برای بررسی این پرونده خبر داده است. نمایندگان می‌خواهند بدانند وجوه حاصل از این واگذاری دقیقاً به کدام حساب و برای کدام قطعه‌سازوا ریز شده است.

سوالات بی‌جواب

در این میان، سکوت سیدمحمد اتابک، وزیر صمت، در مواجهه با پرسش خبرنگاران درباره این پرونده، بر ابهامات افزوده است. افکار عمومی منتظر پاسخ به این سوالات است:

۱. لیست دقیق مدل‌های واگذار شده و ذی‌نفعان نهایی کیست؟

۲. چرا خودروهایی که باید در سامانه به مردم عرضه می‌شد، سر از یک نمایشگاه خاص درآورد؟

۳. اگر این خودروها به بازار آزاد نشت کرده باشند، چه کسی مسئول سود بادآورده ناشی از تفاوت قیمت کارخانه و بازار است؟

عزم جزم علیه محاصره

نفتکش‌های ایرانی گویا تصمیم دارند پس از بارگیری از جزیره خارک به سمت شرق آسیا حرکت کنند. وزیر امور خارجه کشورمان نیز تأکید کرده است که محاصره باید شکسته شود

گزارش
محمد حقگو
روزنامه نگار

خلیج فارس بار دیگر شاهد آرایش جنگی، اما از جنسی متفاوت است. پس از ماه‌ها تجربه وضعیت فرساینده «نه جنگ، نه صلح» که محصول درگیری‌های دوازده‌روزه و متعاقب آن محاصره دریایی از ۲۴ فروردین ماه بود، حالا تهران تصمیم گرفته است ورق را برگرداند. گزارش‌های دریافتی از تصاویر ماهواره‌ای و منابع بین‌المللی نشان می‌دهد که «دیپلماسی مخفی» و «صادرات در سایه» قرار است جای خود را به یک «نمایش اقتدار آشکار» بدهد. بر این اساس، ایده «فریدون» که از اعماق شاهنامه به روی عرشه نفتکش‌های غول‌پیکر در جزیره خارک آمده، حامل این پیام صریح است: ایران دیگر برای فروش نفت خود، منتظر توافق و چراغ سبز واشنگتن نخواهد ماند.

شارژ ذخایر روی آب؛ راهبردی برای روزهای سخت

ایران پس از تفاهم اسلام‌آباد، از یک پنجره زمانی کوتاه اما حیاتی برای تنفس اقتصادی استفاده کرد. در حالی که محاصره دریایی فشار مضاعفی بر جریان تجارت رسمی وارد می‌کرد، اظهارات کارشناسان نشان می دهد راهبرد هوشمندانه ایران بر «تقویت ذخایر نفت روی آب» در خارج از تنگه هرمز متمرکز شد. برآوردهای کارشناسی حکایت از آن دارد که ایران موفق شده است حداقل ۸۰ میلیون بشکه نفت را در مخازن خارج از تنگه هرمز ذخیره کند.

این اقدام، نوعی «خرید زمان» هوشمندانه بود. بر همین اساس بود که ادعاهایی مبنی بر صفر شدن صادرات نفت ایران از سوی افرادی نظیر اسکات بسنت در نیمه دوم مهر (همزمان با انتشار اخباری مبنی بر توقف صادرات نفت ایران از تنگه هرمز) رد شد؛ چراکه واقعیت‌های میدانی نشان می داد که ایران با این ذخایر شناور، تا اواسط آبان ماه از ضریب تاب‌آوری بالایی برخوردار بوده است. با این حال، تحلیلگران معتقدند از این نقطه به بعد، تداوم روند فعلی مستلزم یک اقدام تهاجمی برای بازگشایی مسیرهای صادراتی است؛ چراکه حتی اگر صادرات نفت کاهش یابد (و این کاهش نیز به صفر نخواهد رسید و در بدبینانه ترین سناریو از کف صادراتی ۳۰۰ تا ۵۰۰ هزار بشکه‌ای پایین‌تر نخواهد رفت)، تداوم وصول درآمدهای آتی نفتی نیازمند درهم‌شکستن فیزیکی محاصره است. درآمدهایی که برخلاف جریان صادرات فیزیکی نفت، هم اکنون برای بازه زمانی طولانی‌تری قابل تحقق است.

دکترین «فریدون» از دل شاهنامه

ایده «کاروان نفتکش» که خبرگزاری فارس از آن به «ایده فریدون» یاد کرده، ریشه در یک منطق ساده اما مقتدرانه دارد: «افزایش هزینه برای طرف مقابل تا سرحد بازدارندگی». همان‌طور که فریدون در نبرد با ضحاک، منتظر اجازه نگهبانان اروندرود برای استفاده از کشتی‌های اروند نماند و با اسب به دل آب زد، ایران نیز اکنون آماده است تا به روایت برخی منابع از جمله میز نفت و یورونیوز ناوگانی متشکل از نفتکش‌های غول‌پیکر را به صورت همزمان از محاصره خارج کند. موضوعی که البته همزمان ریسک تنش با آمریکا را افزایش می‌دهد و در عین حال در تقابل با رویکرد اعلام شده ترامپ است.

به گفته وی، واشنگتن «رها کردن درگیری در وضعیت معلق» و فاصله‌گیری تدریجی به جای تصمیم قاطع برای پایان یا تشدید جنگ را دنبال خواهد کرد.

بر همین اساس، خبرگزاری فارس در تشریح دکترین فریدون اعلام کرده اگر یک گلوله به بدنه یک نفتکش ایرانی اصابت کند، نفت و پایانه‌های نفتی امارات، عربستان و قطر در همان لحظه در معادله پاسخ قرار می‌گیرند. بر اساس گزارش‌های «تانکرترکرز» و «بلومبرگ»، این نفتکش‌ها با خاموش کردن سامانه‌های شناسایی (AIS) در اطراف جزیره خارک مستقر شده و آماده حرکت گروهی به سمت دریای عمان هستند. بر اساس آن چه این گزارش و گزارش های مشابه نشان می دهد، پیام این حرکت جمعی این است: ایران از فاز «تاریکی» به فاز «روشنایی» تغییر وضعیت داده است. این کاروان دیگر به دنبال دور زدن تحریم‌ها در خفا نیست، بلکه به دنبال تحمیل اراده خود به محاصره‌کنندگان است.

بازدارندگی متقابل؛ نفت در برابر نفت

نقطه عطف این راهبرد جدید، پیوند زدن امنیت صادرات نفت ایران به امنیت کل منطقه است. کارشناسان مسائل استراتژیک تاکید می‌کنند که ایران این بار «ضامن» شکستن محاصره را در زیرساخت‌های انرژی کشورهای همسایه تعریف کرده است. منطق عملیاتی روشن است: واشنگتن که به تعبیر کارشناسان راهبردی به شدت از بالابردن کنترل نشده تنش در آستانه تغییرات سیاسی یا فشارهای اقتصادی واهمه دارد، حالا باید بین «تداوم محاصره» و «ادامه و تشدید ناپایداری بازار جهانی انرژی» یکی را انتخاب کند. ایده فریدون می‌گوید هزینه بستن مسیر صادرات ایران باید آن قدر بالا برود که «عقلانیت دشمن»، حکم به بازگذاشتن مسیر دهد.

مأموریت ملی

در میان این تنش‌های فنی و نظامی، سخنان اخیر رهبر انقلاب در دیدار با سرلشکر محسن رضایی، چارچوب کلان این حرکت را مشخص کرده است. ایشان با تاکید بر «مستأصل شدن دشمن» در پی مقاومت ملی، بر اطلاع‌رسانی فعالانه و تامین حقوق ملت ایران برای خروج از وضعیت «نه جنگ، نه صلح» تاکید کردند. برای همین، این حرکت نشان‌دهنده یک هم‌صدایی کامل میان سطوح عالی تصمیم‌گیری و بخش‌های عملیاتی و اقتصادی کشور است.

از این رو عملیات پیشروی ناوگان نفتکش‌های ایران، فراتر از یک جابه جایی محموله نفتی، یک «آزمون بزرگ» برای بازدارندگی ایران در خلیج فارس است. تهران با اتکا به ذخایر روی آب و دکترین پاسخ متقابل، به دنبال پایان دادن به وضعیت فرساینده فعلی است. اگر کاروان نفتکش‌ها بتواند دیوار محاصره را بشکند، نه تنها شریان‌های اقتصادی کشور جانی دوباره می‌گیرند، بلکه تاثیر مهمی بر محاسبه آمریکا برای تقابل بلندمدت با ایران در منطقه خواهد داشت.

خبر

سهمیه نان خانوارها بدون محدودیت در میزان مصرف تامین می‌شود

مقام صنفی آرد و نان از تداوم تامین نان خانوارها بر اساس میزان مصرف روزانه خبر داد و تصریح کرد حتی اگر در یک روز یک نفر ۳ قرص نان مصرف کند، این میزان برای او تامین می شود.

محمد جواد کرمی رئیس کارگروه آرد و نان اتاق اصناف تهران از تداوم تامین نان خانوارها بر اساس میزان مصرف روزانه خبر داد و گفت: هیچ تغییری در سهمیه و نحوه توزیع یارانه نان خانوارها ایجاد نخواهد شد و کسب‌وکارهای مصرف‌کننده خارج از الگوی خانوار، آرد مورد نیاز خود را با قیمت آزاد تامین می‌کنند.

به گزارش تسنیم، وی با اشاره به اظهارات مطرح شده در وبینار اخیر با حضور معاون وزیر کشور و استانداران درباره وضعیت توزیع آرد و نان افزود: در این نشست تاکید شد که به هیچ وجه تغییری در میزان مصرف و تامین نان خانوارها ایجاد نخواهد شد و مردم به هر میزان که مصرف روزانه نان دارند می‌توانند نیاز خود را تامین کنند.

رئیس کارگروه آرد و نان اتاق اصناف تهران اظهار کرد: منظور از این تصمیم آن است که سهمیه نان خانوارها بدون کوچک ترین خللی تامین شود اما برخی کسب و کارها مانند کبابی ها، کله پزی ها و رستوران ها که از آرد و نان در فعالیت اقتصادی خود استفاده می کنند باید آرد مورد نیازشان را با قیمت آزاد خریداری کنند.

کرمی ادامه داد: طبق گفته مسئولان امر اتفاق خاصی نخواهد افتاد و مردم می توانند نیاز روزمره خود به نان را بدون مشکل تامین کنند.

رئیس اتحادیه نان های حجیم و نیمه حجیم تهران با بیان این که در جلسه وبیناری مذکور معاون وزیر کشور بر تداوم تامین نان خانوارها تاکید کرده است، گفت: در این نشست که استانداران یا معاونان آن ها حضور داشتند اعلام شد که هیچ‌گونه تغییری در فروش و نحوه توزیع یارانه نان برای بخش خانوار ایجاد نخواهد شد. وی افزود: طبق توضیحات ارائه شده، میزان مصرف روزانه خانوارها مبنای تامین نان خواهد بود و حتی اگر فردی روزانه سه قرص نان مصرف کند، این میزان برای او تامین می شود.

معاون وزیر کشور همچنین به بررسی هایی اشاره کرده بود که بر اساس آن در یکی از استان ها تعداد ۶۰ هزار کارت مصرف ثبت شده و توضیحاتی درباره این موضوع ارائه کرد.

کرمی تصریح کرد: بر اساس اظهارات مطرح شده خانوارها به هر میزان که مصرف نان داشته باشند تامین خواهد شد و کسب و کارهایی که خارج از الگوی مصرف خانوار از آرد استفاده می کنند باید آرد مورد نیاز خود را با قیمت آزاد تهیه کنند.

سپید و سیاه بنزین متانولی

ظرفیت خالی پتروشیمی‌ها امکان افزودن روزانه ۱۰ میلیون لیتر به تولید بنزین کشور از مسیر افزودن متانول را دارد؛ اما افت ۵ درصدی انرژی بنزین و ریسک‌های فنی، اجرای تدریجی و مطالعه شده آن را الزامی می‌کند

محمد حقگو- ناترازی بنزین در ایران مجدد خبرساز شده است؛ در شرایطی که سیاست‌گذاران از مدیریت مصرف و محدودیت‌های جایگاهی سخن می‌گویند، نگاه‌ها به ظرفیت‌های بلااستفاده پتروشیمی نیز دوخته شده است. با توجه به وجود ۱۳ مجتمع متانولی با ظرفیت اسمی ۱۷ میلیون تن، پرسش اصلی این جاست: آیا ایران می‌تواند با کپی‌برداری از مدل چینی «تولید بنزین از متانول» (MTG)، گره کور بنزین را باز کند؟ پاسخ به این پرسش در یک «سپید و سیاه» نهفته است؛ فرصتی بزرگ که در صورت عدم رعایت ظرافت‌های فنی، می‌تواند به جای درمان، مسکنی پرعارضه باشد.

نیمه سپید: ظرفیت‌های نهفته در پتروشیمی

طبق گزارش خبرگزاری فارس، ایران در حال حاضر حدود ۱۰ میلیون تن متانول تولید می‌کند، اما بخش قابل توجهی از ظرفیت اسمی آن (۷٫۳ میلیون تن) خالی است. محاسبات فنی نشان می‌دهد که احداث یک واحد MTG با ظرفیت ۱.۶۵ میلیون تن متانول، تنها ۲۰۰ میلیون دلار سرمایه‌گذاری نیاز دارد؛ عددی که در مقایسه با صورت حساب ۲.۷ میلیارد دلاری واردات بنزین در سال ۱۴۰۴، کاملاً توجیه‌پذیر است. فعال‌سازی تمامی ظرفیت خالی پتروشیمی‌ها می‌تواند روزانه بیش از ۱۰ میلیون لیتر سوخت به سبد انرژی کشور اضافه کند؛ رقمی که (با فرض تولید روزانه ۱۲۱ میلیون لیتر و مصرف ۱۳۵ میلیون لیتری بنزین) معادل پوشش ۷۵ درصدی فاصله فعلی تولید و مصرف است. این یعنی «امنیت عرضه» می‌تواند ذیل پتروشیمی‌های خوابیده بیرون بیاید.

نیمه سیاه: خطای محاسباتی و چالش‌هایی که دیده نمی‌شوند

اما نباید در خوش‌بینی افراط کرد. فرهاد امین دهقان، کارآفرین و فعال حوزه انرژی، در بررسی‌های خود به نکته‌ای استراتژیک اشاره می‌کند: «جایگزینی حجمی متانول» به معنای «صرفه‌جویی معادل در بنزین» نیست. واقعیت این است که متانول انرژی حرارتی کمتری نسبت به بنزین دارد. این تفاوت باعث می‌شود که در یک مخلوط ۱۰ درصدی متانول (M۱۰)، مصرف‌کننده عملاً با ۵ درصد افزایش مصرف حجمی برای طی کردن مسافت ثابت مواجه شود. بنابراین، ۱۰ درصد متانول در باک خودرو، مساوی با ۱۰ درصد بنزین کمتر نیست؛ این یعنی «بهره‌وری انرژی» در این معادله باید دقیق محاسبه شود تا فشار بر راننده و ناوگان افزایش نیابد. چالش‌های فنی به همین جا ختم نمی‌شود. متانول ماده‌ای «آب‌دوست» است. این ویژگی باعث می‌شود که کوچکترین نفوذ رطوبت در زنجیره توزیع یا مخازن ، منجر به «جدایش فازی» شود؛ پدیده‌ای که در آن سوخت دو لایه شده و می‌تواند به موتور خودروها آسیب بزند. علاوه بر این، سیستم سوخت‌رسانی خودروهای داخلی (از پمپ بنزین و انژکتور گرفته تا واشرها و شیلنگ‌ها) برای تماس مداوم با متانول طراحی نشده‌اند و خورندگی ایجاد شده در اثر کاربرد این ماده می‌تواند هزینه‌های تعمیر و نگهداری ناوگان را به شدت افزایش دهد.

از آزمون‌های آزمایشگاهی تا جاده‌های ایران

اگرچه مطالعات جهانی در سال ۲۰۲۶ نشان‌دهنده کاهش آلاینده‌هایی مانند ذرات معلق و مونوکسیدکربن در سوخت‌های ترکیبی است، اما امین دهقان معادل‌سازی مستقیم تجربه چین با ناوگان ایران را یک ریسک می‌داند. خودروهای قدیمی، تکنولوژی موتورهای داخلی و شرایط اقلیمی متفاوت ایران، نیازمند «بومی‌سازی استانداردها» است. پیشنهاد کارشناسان این است که به جای اجرای سراسری، ابتدا آزمون‌های دوام روی ناوگان نماینده (اعم از خودروهای توربو، تنفس طبیعی و قدیمی) انجام و در صورت تایید، طرح از سطوح پایین و به صورت پایلوت منطقه‌ای آغاز شود. بنزین متانولی می‌تواند یک فرشته نجات برای ناترازی انرژی باشد، مشروط بر آنکه نگاه مهندسی و مدیریت ریسک، قربانی راهکارهای ضربتی و کوتاه‌مدت نشود.

همکاران عزیز
جناب آقای دکتر حسین شباهنگ
سرکار خانم دکتر هلن صاحب قلم
سرکار خانم دکتر رویا شباهنگ
خانواده محترم شباهنگ
در گذشت بانوی وارسته مادر گرانقدرتان
را خدمت شما عزیزان تسلیت عرض نموده
صبر و شکیبایی از قادر متعال برایتان آرزومندیم.
دکتر ژاله شریعتی
دکتر حمید اعتمادرضائی
۲۲۳۳۹

جناب آقای
دکتر حسین شباهنگ
با ابراز همدردی درگذشت
مادر ارجمندتان
را تسلیت گفته و برای شما
صبر و شکیبایی از ایزد منان
خواستاریم.
پزشکان، مدیریت و پرسنل
بیمارستان و زایشگاه سینا
۲۲۳۵۲

جناب آقای دکتر حسین شباهنگ
با اندوه فراوان درگذشت مادر گرامیتان
را تسلیت گفته خود را دراین سوگ شریک میدانیم .
دکتر محمد حسین نیکوئیان– دکتر فریبرز ثمینی – دکتر فرشید باقری
دکتر غلام حسین کاظم زاده – دکتر علیرضا حمید– دکتر نوید سعادتیان
دکتر محمد خواجوی –دکتر سعید صباغان
۲۲۳۵۱

صبر و شکیبایی گنجی از گنجهای بهشت است

هوالباقی
با کمال تاسف در گذشت همکار محترم
دکتر محمدابراهیم اخباری
را به جامعه پزشکی و خانواده محترمشان
تسلیت عرض نموده
آمرزش روح آن فقید سعید را از خداوند متعال
مسئلت داریم
سازمان نظام پزشکی مشهد
۲۲۲۵۹